

تخمین تابع تولید چغندر قند (مطالعه موردی استان کرمانشاه)

ایوب رضائی - اسماعیل پیش بهار

گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه تبریز

دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تهران

کالای شکر حدود ۱۵۰ سال قبل یک خوراک لوکس تلقی می شد و برای مردم فقیر ناشناخته بود و تولید آن بیشتر در مستعمرات انگلستان، فرانسه و پرتغال رایج بود.

امروزه ۳۰٪ شکر تولیدی جهان در مزارع چغندرکاری و ۶۰٪ آن در مزارع نیشکر حاصل می شود. از نظر جغرافیایی، کشت نیمی از تولید جهانی شکر خام توسط کشورهای در حال توسعه، ۳۰٪ آن در کشورهای سرمایه داری و حدود ۱۸ الی ۲۰ درصد بقیه در کشورهای سوسیالیستی سابق انجام می پذیرد.

در ایران، شرایط اقلیمی در مقایسه با اکثر کشورهای پیشرفته اروپایی تولید کننده چغندر قند از نظر میزان درجه حرارت در فصل رشد، شدت تابش نور خورشید و اختلاف درجه حرارت شب و روز در فصل ذخیره سازی قند به مراتب برای زراعت چغندر بهتر بوده و وجود شرایط فوق در ایران، این کشور را یکی از مستعدترین مناطق چغندرکاری دنیا نموده است. هر چند که عدم دسترسی به امکانات فنی کشاورز ایرانی را از تولید مناسب دور نگه داشته است از طرفی تفاوت فن آوری حاکم بر کارخانه های ایران نیز باعث تفاوت فاحش هزینه های تولید می گردد.

استان کرمانشاه از جمله استانهای مهم کشور در زمینه تولید چغندر قند است و در سال زراعی ۷۷-۷۶ میزان سطح زیر کشت چغندر قند ۹۹۳۴ هکتار بوده که تولیدی معادل ۲۰۶۴۶۵ تن چغندر قند داشته است و از این مقدار چغندر قند معادل ۲۷۷۲۷ تن قند و شکر و ۲۰۲۳۵۶ تن ملاس استحصال شده است.

در تحقیق حاضر اطلاعات مورد نیاز بر اساس فرضیه های تابع تولید چغندر قند در قالب یک پرسشنامه ویژه برای مقطع زمانی ۷۸-۷۷ از ۳۶ کشاورز به صورت نمونه گیری تصادفی جمع آوری شده است و مشاهده گردید که عوامل تولید سطح زیر کشت، کود ازته، علف کش سافیکس و نیروی کار با سطح تولید اثر معنی دار دارند ولی عوامل تولید بذر، آب، سم و کود فسفات با سطح تولید معنی دار نیستند. کشتهای جزئی عوامل تولید، سطح زیر کشت، کود ازته، علف کش و نیروی کار به ترتیب (۰/۵۵، ۰/۶۱، ۰/۴۴ و ۰/۹۳) است. نتیجه گیری گردید که چغندر کاران از همه عوامل تولید به طرز بهینه استفاده نمی کنند و برای افزایش تولید باید از مصرف کود ازته کم شود و بدین منظور لازم است که آگاهی ها و آموزشهای لازم از طریق مراکز ترویجی به کشاورزان منطقه مورد نظر داده شود و نیز با پرسش در قبال مشکلات تولید چغندر قند راهکارهایی برای ارائه بهتر خدمات به کشاورزان پیشنهاد شده است.